

Rosa stenen

BERÄTTELSER

BJÖRN ROSLUND

2 · ORDEN

I ett gathörn sprang jag nyligen på min gamle vän Rickard Nilsson som jag inte sett på säkert tio år. Det var ett glatt och hjärtligt möte. Han hade grånat liksom jag, men han hade ännu en vital hållning och ett piggt, intelligent ansikte. Vi kom strax i samspråk om intressanta och viktiga ting såsom ödet, slumpen och livets tillfälligheter.

"Hur många gånger, om det hade varit möjligt att mäta, har vi sagt något som någon vi var ovetande om har hört, och på vilka sätt kan det de hörde ha påverkat dessa människors känslor, tankevärld och liv?" sa Rickard och riktade sin fråga rakt ut i luften.

"Du är fortfarande filosof", skrattade jag. "En fascinerande tanke."

"Ja, låt mig ta en självupplevd händelse som exempel. Hör här: Det var kanske den varmaste dagen på hela den våren, och det var en skam att sitta inne. Därför åsidosatte jag min bekvämlighet, gick ut i tröja och shorts, och nådde snart parken som så småningom omärkbart övergår i Pålsjö skog. Inte den minsta vindpust förnam jag, och solen värmdde mina vita armar och ben. Jag kände mig stark, till och med osårbar. Än så länge. På skogsstigen strövade jag lugnt, såg mig omkring, och

mindes ungdomens vårar, dess lyckor och bedrövelser, och hur jag ofta sökte skogens fridfullhet för både lovsång och sorg. Men under denna promenad väcktes inte bara minnen, utan även mina sinnen fick på allvar liv efter vinterns träda. Vitsipornas mattor och den ljuvligaste av alla färger, de nyutslagna bokbladens gröna, fick tillsammans med de friska skogsdofterna mina lungor att svälla och min själ att svämma över av glädje och tacksamhet till livet självt. Bland träden ekade det rovigande kvittret från trädtopparnas fåglar, och en skrämde ekorre for plötsligt uppför en stam för att göra sångarna sällskap. Allt var i harmoni just då, både naturen och jag själv.

Men det skulle visa sig att det också fanns krafter av annat slag i skogen denna dag. Längre bort på stigen stod en man och en kvinna och gestikulerade. Jag behövde inte höra vad de sa för att förstå att det rådde någon form av oenighet dem emellan. De var så upptagna av sitt argumenterande att de inte noterade att jag kom gående. Eller så var de alltför upprörda för att bry sig om det. Kvinnan var nu den mest eldfångda, medan mannen tittade i marken. Just som jag passerade dem utbrast kvinnan:

‘Din stinkande skit!’

I samma ögonblick som Rickard ljudligt och välartikulerat återgav kvinnans ord strök ett stackars fyllo förbi på trottoaren och tittade med stora grumliga ögon, först på Rickard, sedan på mig. Detta märkte inte Rickard, som fortsatte:

”Under några sekunder blev jag passiv deltagare i parets

konflikt. Jag hade inget försvar, utan råkade bli offer för några hårda ord. Kvinnans anfall tog fäste i mig. Även om det inte var riktat åt mig kunde jag inte befria mig från orden, dess innebörd, och vad som kan ha föranlett domen över mannen. Mina steg blev snabbare och längre, jag ville komma bort från oroshärden. Dessa tre utslungade ord var allt jag hörde. Men de levde kvar inom mig. Om jag så kunde flyga hade de förföljt mig."

"Ja, det är sant", kommenterade jag, "något som en gång yttrats kan varken återkallas eller raderas."

"Just det! Hennes utfall förgiftade mig i flera dagar, och inte förrän veckan därpå, när det uppfriskande regnet kom och sköljde undan damm och smuts, började de fula ordens energier avta."

"Var det länge sedan?" undrade jag.

"Ja, detta hände för flera år sedan, och mycket har sagts och hörts sedan dess. Men avskrädesorden i skogen kommer jag alltid att minnas."

Nu skulle även jag minnas dem, insåg jag, och log för mig själv. Nu var det min tur.

"Jag har också en episod liknande din, men ändå annorlunda."

"Intressant, men det krävs en kopp kaffe nu!" sa Rickard och tog kommandot. Så gick vi småpratande några gator bort och slog oss ned vid ett bord i ett hörn på Ebbas fik.

"Låt höra", manade Rickard, fortfarande uppe i varv efter sin berättelse.

”Det var långt ifrån idylliskt som under din skogsupplevelse, och det hände för inte så länge sedan. Jag hade fått beskedet om cancern, dess art och det nödvändiga ingreppet. Påstod jag att humöret var gott skulle jag tala osanning. Det var både bokstavligen och bildligen en grå dag. Nu var jag på väg till läkaren för att få information om den förestående operationen. Jag gick långsamt på trottoaren längs med cykelbanan, och jag befann mig djupt inne i min egen värld, tänkte tunga tankar, och kände mig rädd. Hur skulle framtiden bli? Fanns det någon framtid? Under en operation kan allting hända. Kommer livet att kunna återgå till det normala? I så fall när då? Ja, rädslorna och frågorna blandades i mitt dunkla inre.”

”Det kan jag förstå” sa Rickard lugnt, nu i ett lägre röstläge.

”När jag då gick där kom en cyklist i motsatt riktning med god fart. Det var en pappa med sin dotter bakom sig i en barnstol, kanske på väg till dagis. De passerade mig på ett par meters avstånd, och i det ögonblicket ropade flickan något medan hon höll sig fast i sin pappas rock. Hennes fråga till pappan gav mig associationer åt många olika håll. Jag kom på mig med att jag plötsligt log brett för mig själv. Vilken uppiggande upplevelse! Hon gav mig positiva tankar, och ryckte mig ur mitt mörker som jag inte ens märkt att jag befann mig i. Jag tänkte på min egen skoltid då klassen besökte en godisfabrik. Jag blev påmind att inte oroa mig, att acceptera det jag inte kan påverka. Mitt sinne ljusnade som när molnen skingrar sig efter ett regn och solen tränger igenom. Jag tänkte att det här

är synkronicitet när den är som bäst. Jag fick till och med för mig att hon var sänd av änglar, guider eller av Gud själv för att muntra upp mig i den stunden.”

”Å fan! ... Förlåt, fortsätt.”

”Allt detta jag upplevde efter flickans fem ord hade hon naturligtvis ingen aning om själv. Hon hade inte ens sett mig. Hon var upptagen med sin egen värld och hade egna bekymmer.”

”Men vad sa hon då?” frågade Rickard.

”Hon ropade med en femåringens klara röst: Pappa, hur gör man tuggummi?”

17 · LEOS GLAS

I lille Leos rum var hyllor och bord fyllda av leksaker. På golvet fanns ett halvfärdigt legotorn omgivet av utspridda bitar i alla färger som belystes i kvällssolens ljuskägla som fönstret släppte in mellan Kalle Anka-gardinerna. Men denna dag hade de skrattande seriefigurerna alls ingen uppiggande verkan på Leo. Han befann sig i sin egen värld. Han låg på mage i sängen och ritade med färgkritor. Underläppen putade ut en bit och han såg både trumpen, koncentrerad och bestämd ut med de sänkta ögonbrynen. Det luftiga och lätta håret på vänstra sidan gav intrycket att Leo hade sovit med vått hår. Teckningen som nu kom till liknade ett köksbord. På dagis hade han fått lära sig att rita glas med en rak underdel och en oval upptill som fick glaset att se tredimensionellt ut. Kritorna fick han på sin fyraårsdag. Leos glas fick olika färger, och nu tryckte han lite för hårt med den röda kritan så att den bröts i två delar. Då suckade han och tog en grön i stället.

I en omedveten självförebåelse önskade han att han inte hade slagit sönder saftglaset. Men han rådde inte för det. Det bara hände, och detta var anledningen till att han efter kvällsmaten var förvisad till sitt rum.

Leos föräldrar brydde sig om honom förstås, men på ett sätt som på dagarna försedde honom med den mat han behövde, och som på kvällarna begränsades till pliktskyldig sagoläsning. När han var ännu mindre hade han fått skrika sig till sömns, för på den tiden var det så man skulle lära barnen att bli självständiga. Trots att Leo var enda barnet var hans mamma och pappa självupptagna och hade inte så mycket fysisk närhet och värme till övers för honom. Leo var bortskämd med saker, men inte med frågor om vad han gjorde, tänkte eller kände. Han hade mycket tid för sig själv, för hans mamma och pappa hade glömt att de själva en gång varit barn. De uppskattade inte när han blev för lekfull vid matbordet.

Medan han låg där och ritade hörde han på avstånd föräldrarna prata i köket. Pappans röst blev alltmera upprörd, vilket fick Leo att avbryta tecknandet och tassa fram och lägga örat till den stängda dörren. Denna ingivelse, sprungen av rädsla för föräldrarnas missbehag och ytterligare bestraffning, skulle få långlivade konsekvenser i Leos värld där hans känsloliv var rikare än hans erfarenheter var omfattande. Han stod just i början av sin klättring på lärdomarnas berg, och hade inte utsikten och förutsättningarna att bedöma en situation som om han hade stått högre upp på berget och haft ett mera vittomspännande perspektiv. Han hörde pappan säga:

”Jag orkar snart inte mer! Vi kan inte ha honom kvar.”

Leo blev rädd.

"Men vi har ju skaffat honom. Vi ska väl inte ge upp så lätt?"
sa mamman.

"Jo, vi måste nog tänka på att göra oss av med honom", sa pappan. "Dyrt är det också, mer än vi någonsin tänkte oss. Det får snart vara nog med allt besvär."

Nu blev Leo mycket rädd.

Sedan hörde han telefonen ringa och föräldrarnas samtal avbröts. Från den stunden kände han sig aldrig riktigt trygg. Han blev istället försiktig och skygg, för när som helst kunde beskedet komma att han skulle packa sin väska och skickas bort. Han lade sig själv den kvällen, men innan han somnade tänkte han mycket. Vart skulle han bli av? Till mormor kanske? Eller farmor och farfar? Skulle han få komma tillbaka?

Han vågade inte heller fråga sin pappa och mamma av en intuitiv rädsla för att påminna dem om detta hemska genom att föra ämnet på tal. Leo låste in tankarna på att bli bortlämnad och förträngde rädslan att bli övergiven. Trots att Leos föräldrar verkade snälla mot honom längtade han ibland efter värme, och han gjorde sitt bästa för att vara till lags. Vid måltiderna var han speciellt försiktig med glaset.

Så gick tiden och ingenting hände. Han fick vara kvar. Men trots att allt var som vanligt fanns det alltid en oro inom honom.

Åren kom och gick, och Leo klättrade högre och högre på lärdomarnas berg och fick nya annorlunda synvinklar på sitt liv, omvärlden och förhållandet till sina föräldrar. Men osäkerhe-

ten förföljde honom alltjämt och drev honom ibland in i halvhjärtade förhållanden. Han hade en sympatisk charm, hade lätt för att kommunicera på ett ytligt plan, och folk tyckte i allmänhet om honom, men han hade emellanåt problem med tilliten i de relationer han gav sig in i. Utan att riktigt förstå varför föreställde han sig ofta att människor han tyckte om skulle komma att överge honom. Han gick också omedvetet med en grundmurad rädsla att inte räcka till, inte kunna vara till lags eller motsvara förväntningar som ställdes på honom, av andra och av honom själv.

En dag, när Leo var fyrtiofem, drev en egen firma i data-branschen, bar välvårdad mustasch och började tappa hår, fick han ett omskakande besked. Hans pappa hade hastigt insjuknat. Det gick fort utför, och det var stor risk för att han inte skulle ha lång tid kvar att leva.

Under den kommande månaden satt Leo ofta vid pappans säng. De pratade fortfarande inte mycket, och bara om all dagliga ting. Men djupt inom sig undrade Leo om hans pappa kände samma sorts tomhet som han själv. En saknad av en djupare kontakt dem emellan. Det kändes som en djup brunn vilken saknade vatten. Det fanns ingenting att ösa upp.

I pappans sovrum var det tyst och stilla, och rullgardinen var till hälften neddragen. På skrivbordet låg en almanacka med månadens släktfödelsedagar inskrivna. Leo tänkte att dessa anteckningar kanske inte skulle tjäna något till för hans pappa.

Han betraktade fotografierna på väggar och bord: föräldrarnas statiska leende på bröllopsfotot, han själv som spädbarn i mammas famn och bredvid dem mormor. Där hängde farfar som han aldrig fick träffa – allvarlig men snäll bakom glasögonen, och så hela släkten som var uppställd på altanen en solig dag. Han lät blicken vandra från bild till bild. Frusna ögonblick från det förgångna, medan moraklockans tickande ljud, obönhörligt regelbundet, försatte honom i en egendomlig stämning där universums tidlöshet blandades med jordisk periodicitet. För varje tick-tack kortades hans pappas liv, och sekund för sekund närmade det sig ögonblicket för inträdet i oändligheten.

Leo fick syn på ett glas vatten på sängbordet. Det stack till som ett insektsbett inom honom när han mindes dagen då han trodde livet med föräldrarna var slut. Det var samma sorts glas som på den tiden. Han såg glaset som han en gång ritade det, i perspektiv med en oval öppning. I glaset såg han också andra händelser från sin barndom. Glaset genomskinlighet blev en portal tillbaka i tiden där minnen avlöste varandra: när han grävde gropar med morfar, hans första cykel, den söta Lilly i grannhuset (han pussade henne faktiskt sades det), hunden och katten, hans första lillgamla kostym med fluga och keps, de brokiga kökstapeterna, och han kunde föreställa sig sitt eget rum som blivit mindre och mindre med åren.

När Leo ängsligt vakade vid sjuksängen vaknade pappan och tittade på honom med en blick han inte kände igen. Leo

förvånades över att det trots mattheten fanns en ny energi hos pappan, och blicken utstrålade en värme. Än mer överraskad blev han av pappans sluddrande ord:

”Minns du när du var liten, Leo? Du var för det mesta en sådan snäll liten pojke.”

”För det mesta var jag väl det”, log Leo och såg sin pappa i ögonen.

”Vi gav dig nog inte tillräckligt med tid då. Men du var din mamma och mig en stor glädje.” Pappan fattade Leos hand.

Leo skulle kunna fylla i att det inte bara var tid han behövde, men hejdade sig. I stället sa han:

”Men jag var så orolig att jag skulle bli bortlämnad när jag hade slagit sönder det där glaset. Jag var kanske tre, fyra år då.” Leo såg ner i golvet.

Pappan såg snopen ut: ”Varför trodde du det?”

”Jag lyssnade vid dörren när ni sa att ni inte orkade ha mig kvar längre och ville lämna bort mig.”

”Vad säger du? Har du trott detta i alla år?” Pappan stirrade upp i taket. En evighet passerade, och Leo sökte hans blick.

”Jag minns att vi sa så, men det var inte om dig vi pratade”, fortsatte han, och betraktade Leo med ett kraftlöst leende.

”Inte?”

”Nej, det var om hunden, förstås ...”

★ ★ ★

Leos pappa hade ansträngt sig, blev nu trött och ville sova. Men inom Leo började en mur av sten och betong att falla samman.

Han fick en ingivelse att tända ett ljus och sätta det bredvid glaset på sängbordet. För Leo fick ljuset och lågan flera symboliska innebörder. Både allt det sagda och det osagda flimrade genom Leos sinnen medan hans pappa andades svagt och ore-gelbundet. Jag ringer mor i morgon, tänkte han.

Vilsen och förvirrad, både lugnad och orolig, fridfull och upprörd, somnade Leo själv i fåtöljen.

Rosa stenen

är en novellsamling bestående av tjugo målande berättelser om människor och deras känslor och tankar, hopp och rädslor, om livet, döden, livet efter döden, mänsklig kärlek och andlig kärlek. Personliga porträtt, märkliga möten och människooöden från olika tider och miljöer i världen blandas med tänkvårdheter och livsvisdomsord, från det lilla, intima och koncentrerade formatet till det mera omfattande och storskaliga.

”De senaste åren har jag ofta funderat på hur man kan skriva om tankar kring karma och flera jordeliv i berättelser. Dessa noveller är ett svar på den frågan.”

Annegret Högman,
skribent och sagoberättare,
Helsingborg

”Korta historier som förmedlar djupa insikter och hopp om att det finns ett gott syfte med det som sker. Jag läser och önskar att berättelserna aldrig ska ta slut.”

Randi Kibsgård, medium, föredragshållare och författare,
Trelleborg

Björn Roslund är lektor i musikteori på Musikhögskolan i Malmö. 2015 drabbades han av en svår sjukdom, vilket ledde till ett intensifierat intresse för andlighet, reinkarnation och livet mellan livet. Under hans konvalescens formades dessa berättelser, och hans förhoppning är att de ska vara en stimulerande utmaning för läsaren.

Förlagshuset
SILJANS MÅSAR
www.siljansmasar.com

ISBN 978-91-88097-54-5

9 789188 097545